

OOSTENDSE MUZIKALE SPROKKELS IN DE FEUILLE D'ANNONCES, 1820-1821

door Norbert HOSTYN

Eén der oudste nieuwsbladen uit Oostende was de Feuille d'Annonces. We kregen een deel van de jaargang 3 en 4 (periode 16 november 1820-27 december 1821) te zien en lazen volgende muzikale items samen :

1 februari 1821 :

Ene J. Govaerts biedt een aantal muziekpartituren te koop aan en twee muziekinstrumenten, nl. een serpent (de slangvormige voorloper van de ophicleïde en de tuba) en een hoorn met daarbij alle wisselstukken om in diverse toonaarden te kunnen spelen (er bestonden nog geen ventielen).

9 april 1821

Aankondiging van een "Concert Vocal & Instrumental" in de Salle de la Rhétorique (Franciscusstraat 30), door Mr. Duquenoy, Chef d'Orchestre.

14 juni 1821 :

De Oostendse muziekleraar Christiaens, Rue du Carénage (Werfstraat), biedt een piano van 5 ½ oktaaf en met 4 pedalen te koop aan.

21 juni 1821

Optreden in de "Salle de Spectacle" van "Les Quatre Chanteurs de Vienne" (Schiele, Kaplan, Fellauer & Daeubler) die a-capella (zonder instrumentale begeleiding dus) zang en gezongen interpretaties van muzikale nummers brachten.

Een verre voorloper van de barbershop-singers en Voice-mail dus, die, als we de Feuille d'Annonce mogen geloven, groot succes kenden in Parijs en andere Europese steden.

23 augustus 1821

Tijdens de feestelijke ontvangst van de zopas aangestelde burgemeester Serruys (die de overleden burgemeester Delmotte opvolgde), op 21 augustus 1821, werd een optocht gehouden waarin meestapten : het muziekkorps van de Société Royale de Rhétorique en de fanfare van de Confrérie Royale de l'Arquebuse.

* * * *

EMILE SMISSAERT OVER DE "ALBERTA", HET YACHT VAN LEOPOLD II

door Norbert HOSTYN

Toen de Britse vorstin Queen Victoria in 1843 een officieel bezoek bracht aan ons land, reisde zij met haar Koninklijk Yacht, de "Victoria & Albert". De aankomst te Oostende was een echte society-gebeurtenis. Schilderijen van Paul-Jean Clays en Charles-Louis Verboeckhoven zijn prachtige getuigenissen van deze dag (1).

In een schitterende documentairereeks, "La chute des aigles", die vóór zo'n 6 à 7 jaar te zien was op TV op zondagavond laat op een Franse zender (en nadien helaas nooit elders meer heruitgezonden?), kregen we via originele filmbeelden een bewegend fresco van het doen en laten van de Europese dynastieën tijdens de twee decennia die WOI voorafgingen.

In de verbazende filmbeelden kwamen nogal wat opnamen voor die genomen werden op de koninklijke yachts. Elke vorst had zo zijn eigen yacht, dat in praal en pracht wedijverde met die van andere gekroonde collegae. Het waren discrete trefpunten tijdens de jaarlijkse ontmoetingen in de Middellandse Zee, de Oostzee of langs de Noordzeekusten. Het waren, meer dan dat het om ontspanning ging, instrumenten in de vorstendiplomatie.

In 1890 legde Wilhelm II's yacht "Hohenzollern" aan in Oostende. Meteen een topevenement voor de stad (2)

Ook Koning Leopold II beschikte over een yacht : de "Alberta" (3). Daarover bracht Emile Smissaert al een voordracht in onze kring. Nu krijgen we zijn bevindingen gebundeld in een fundamenteel artikel. : De Alberta : Het koninklijk jacht van Leopold II, in : Mededelingen van de Koninklijke Belgische Marine Academie, (1996-2000), Boek XXXI, blz. 60-95.

In 1897 beschikte Leopold II voor het eerst over een luxe-yacht voor eigen gebruik : de "Clémentina", vaartuig dat hij in 1898 verving door de "Alberta". Smissaert laat ons kennismaken met de technische gegevens van dit yacht, dat Leopold II niet in eigendom bezat, maar wel huurde. We krijgen informatie over de bemanning, de leefgewoonten van Leopold II aan boord, de reizen die hij met de Alberta ondernam. Tussen de reizen door lag het meestal afgemeerd in Oostende, haar thuishaven.

Na Leopolds dood, in december 1909, nam Albert I afstand van de "Alberta", die terugkeerde naar de verhuurder in Groot-Brittannië. Ook over de post-Leopold II periode van het vaartuig vernemen we al wat door de auteur nog achterhaald kon worden.

Met zijn artikel over het yacht van Koning Leopold II bracht Emile Smissaert een marginaal maar interessant stukje dynastieke geschiedenis onder de aandacht.

Het tijdschrift "Mededelingen van de Koninklijke Belgische Marine Academie" vindt u in de Bibliotheek Kris Lambert. Een overdruk van het artikel van Emile Smissaert steekt uiteraard in het Fonds Ostendiana van dezelfde bibliotheek.

Noten :

1. P.J. CLAYS : Oostende, Museum voor Schone Kunsten.
C.L. VERBOECKHOVEN : Brussel, Koninklijke Verzameling; Oostende, Oostends Historisch Museum De Plate.
2. E. & M. VANALDERWEIRELDT, Het Oostende van toen, Brugge, 1988, nr. 101.
E. Smissaert, Zie daar komt uit het oosten een keizer aangevaren, in : De Plate 1999, blz. 141-148.
3. Het kon. yacht "Alberta" kwam tot nu toe slechts sporadisch aan bod in de bestaande Oostende-literatuur. We zien het op diverse prentkaarten en op meerdere foto's. Voor reproducties zie : De Plate, jg. 1996 tussen blz. 190-191 en 272-273; O. VILAIN, Archiefbeelden Oostende, Brussel, 1999, blz. 99; M. VANALDERWEIRELDT, Oostende, de memoires van een stad, Brugge, 1992, nr. 92.